

Het geheime plekje

Tijdens de journalistieke komkommertijd zag ik in de Volkskrant een paginagroot artikel met de titel: 'Het geheime plekje'. Zo'n krantenkop spreekt tot de verbeelding. Heeft een seksuoloog weer een tastbaar nieuw plekje ergens aan het lichaam ontdekt voor het stimuleren van erotische gevoelens? Dit bleek een Freudiaanse vergissing. Dan misschien tips voor het verbergen van juwelen op een veilige plaats? Die gedachte bleek veel te platvloers. Nee, het stuk bleek te gaan over een initiatief van een zekere Thomas van Slobbe om een stukje natuur te stelen.

Die diefstal van natuur heeft als volgt plaats gehad: Ergens in een uitgestrekt natuurgebied heeft van Slobbe stiekem een ronde plek omheind met een gevlochten haag van ondoordringbare doornstruiken. Binnen die haag ligt dus zijn geheime plekje of, meer plechtstatig, de 'Lege Plek van Nederland'. Niemand buiten de maker weet van het bestaan af, ook de eigenaar van het terrein niet. En zelfs de uitvoerder van dit snode plan heeft nooit meer zijn eigen creatie bezocht om iedere verstoring te vermijden. Het is immers zijn bedoeling om met zijn ingreep één gebiedje te onttrekken aan het door mensen toegeëigende, platgeschoffelde, met regels overwoekerde Nederlandse landschap.

Inderdaad, iedere vierkante meter Nederland is van iemand. Natuurgebieden zijn onderworpen aan een bureaucratische jungle van gemeentelijke bestemmingsplannen en ambtelijke natuurdoeltypen. Natuur wordt alom beheerd en beheerst door de mens. Echte wildernis is uitgeroeid. De Lege Plek van Nederland lijkt zo een sympathieke geste om de teloorgang van echte natuur symbolisch aan de kaak te stellen. Binnen die doornhaag zou zij zichzelf eindelijk ongestoord kunnen ontplooiën. Een natuurlijke oase binnen aangeharkt Nederland. Of niet soms?

Het lijkt me toch wat tegenstrijdig om in een natuurgebied pure natuur te scheppen door een menselijke ingreep als het planten van een haag, in een onnatuurlijke cirkelvorm nog wel. Je zou dat net zo goed kunnen opvatten als de zoveelste ongewenste menselijke ingreep in een natuurgebied. En als Van Slobbe stelt dat hij natuur steelt, werpt hij zichzelf automatisch op als de, weliswaar onrechtmatige, eigenaar en hoeder van het Geheime plekje. Dat kan de bedoeling toch niet zijn. Het was mij sympathieker geweest als hij die plek niet had gestolen van de natuur maar daaraan had terug gegeven.

Bovenal miskent onze natuurdief de inventiviteit van de natuur zelf. Er zijn zelfs in Nederland genoeg plekjes waar zelden of nooit een mens komt. De natuur schept met gulle hand struwelen van Duindoorn, Sleedoorn, Meidoorn en Braam die voor mensen nagenoeg ondoordringbaar zijn. Vandaar dat de nachtegaal daar zijn hooglied zingt. Kraggen, drijftillen en trilvenen in onze moerassen zijn onbegaanbaar. Het zijn schuilplaatsen voor schuwe purperreigers en otters. Er bestaan bossen van wilgen en elzen waar je de kans loopt in de modder weg te zinken. Stukjes echt oerwoud, klein maar fijn. Allemaal geheime plekjes van moeder natuur zelf.

Moeder natuur heeft die ego-haag van Van Slobbe helemaal niet nodig.

Eef Arnolds

De tekst is eerder verschenen in het tijdschrift Jonas 89. 2005.